

Kjell M. Kaasa

Flere ryper enn i fjor

Oslo (NW): Norske rypejegere kan glede seg. Fjorårets positive trend fortsetter, viser tall fra Statskog.

– Det blir flere ryper å jakte på i år i våre områder. Særlig fra Trøndelag og nordover er rypekullene flere og større, selv om Troms og Salten fortsatt sliter med lave tettheter, sier Jo Inge Breisjøberget, fagsjef for jakt og fiske i Statskog.

Dermed ser det ut til at fjorårets oppgang fortsetter.

– Før sommeren gjennomførte vi tellinger som viste at det var mye lemen og mus i fjellet, som betyr at rovdirene spiser dem i stedet for rypekyllingene. Og kyllingene ser ut til å ha overlevd sommeren, sier Breisjøberget.

Lang nedgang

I jaktåret 1999/2000 ble det felt over 500 000 ryper. Så gikk det bratt nedover, til 160 000 i bunnåret i forfjor. Sist rypejakt ble det felt 195 000 ryper, og det var oppgang i alle fylker unntatt Telemark og Finnmark.

Breisjøberget anslår at antall felte ryper i år kan komme opp i 250 000. Det betyr ikke nødvendigvis at pilene peker rett til værs igjen.

– Foreløpig er det en del områder som har lite stamfugl. Og på grunn av de naturlige smånagersvingningene vil neste år sannsynligvis bli et dårligere rypeår enn årets, sier Breisjøberget.

Overbeskatning er en mulig årsak til nedgangen over tid, men antall smånagere spiller også inn. Lemenbestanden bygger seg som regel opp over en periode på tre til fem år, for så å bryte sammen.

– De regulære smånagersvingningene vi hadde tidligere har vært mer eller mindre borte fra 1990 til 2007, som var et lemenår. At også 2011 var et lemenår kan bety at svingningene er kommet tilbake, sier han.

Attraktiv jakt

I alt 53 000 jegere gikk på rypejakt i fjor. Bare elgjakta var større, med 60 300 jegere.

Rundt halvparten av jegerne jakter på statsgrunn. I Nordland og Troms bestyrer Statskog all rypejakt selv. I prinsippet har alle som vil rett til å gå på jakt i disse områdene, derfor blir det i begge fylker bestemt en kvote per rypejeger.

Rypejakta starter 10. september.

Statskogs rypetelling:

TROMS og OFOTEN

Det blir heller ikke i år noe spesielt bra rypeår i Troms. Særlig i indre strøk er tetthetene lave. Det er en viss oppgang å spore, men det er fortsatt få stamfugl.

I området rundt Altevann i Bardu kommune er det en oppgang fra 12 ryper per kvadratkilometer i fjor til 18 i år. I Svandalen i Tranøy er det talt rundt åtte ryper per kvadratkilometer, mot 10 i fjor. Melåheia har fire ryper per kvadratkilometer og Kongsvikdalen/Maridalen har 12 mot 20 i fjor.

Både i indre og ytre deler av Troms blir dagskvoten per jeger satt til tre liryper og tre fjellryper per dag, samt én skogsfugl per jeger per dag. Det er en oppgang fra i fjor på én lirype per jeger per dag.

Kvotene gjelder fram til nyttår og kan bli endret i løpet av jakta.

NORDLAND

Oppgang i hele fylket, mest i sør, det vil si sør på Helgeland. Fortsatt lave tettheter i Salten, men også her er det oppgang i år.

I Rana og Hemnes er kvoten satt til fire ryper per jeger per dag, som er en dobling fra i fjor. Ingen sesongkvoter.

I Salten er dagskvoten per jeger satt til fire liryper og fire fjellryper, som er en oppgang på henholdsvis to og én rype fra i fjor. Ingen sesongkvote. Det blir ingen dagskvote for skogsfugl i Salten.

I forsøkskommunene Vefsn, Grane og Hattfjelldal er kvoten satt til fire ryper per dag. Ingen sesongkvote her.

TRØNDELAG

Et bra rypeår området sett under ett, men med en del lokale variasjoner. Gjennomgående god produksjon av rypekyllinger.

Oppgang i lengst nord og øst i Nord-Trøndelag, mens det blir noe dårligere ned mot grensa mot Sør-Trøndelag. I Sør-Trøndelag er bildet svært variert, fra oppgang og gode bestander til det stikk motsatte. Store lokale variasjoner.

I Namsskogan er antall ryper på stedet hvil, men på et høyt nivå. Det er registrert 26 ryper per kvadratkilometer, mot 27 i fjor, og sju kyllinger per høne. Her er kvoten satt i samarbeid med fjellstyret og er i år på ti ryper per jeger og dag, herav maksimalt fem liryper. To skogsfugl per dag, men ingen kvote på jerpe. Fra første januar er kvoten åtte ryper per dag, herav maksimalt tre liryper.

I Bangdalen er det flere ryper enn i fjor. For skogsfugl er bildet annerledes. Her er kullene få og små. Det er innført en brunfuglfredning på skogsfugl i år. For rype er kvoten satt til tre fugl per jeger per dag.

I Snåsa (Gressåmoen) er det registrert en oppgang i bestanden og det er funnet 19 ryper per kvadratkilometer, mot 11 i fjor. Her var det også høy produksjon, med ti kyllinger per høne mot vel fire i fjor. Kvoten er satt til fem ryper per jeger per dag.

I Hjerkin- og Drivstutmålet sør i Oppdal kommune er det talt 6,7 rypekyllinger per høne, mot sju i fjor. Tettheten er noe høyere, med 14 ryper per kvadratkilometer mot 11 året før. Her er kvoten tre ryper per jeger per dag.

På tellerutene på Kongsvold har Statskog funnet 17 ryper per kvadratkilometer og 5,2 kyllinger per høne. Det er en nedgang fra 27 ryper fra i fjor. Store lokale variasjoner i denne regionen.

Det er også en nedgang i Femundsmarka både i tetthet og overlevende kyllinger. Her opplever vi en nedgang fra i fjor, og området sett under ett er under middels sammenlignet med tidligere år.

Jegerne finner kvotene for Sør-Trøndelag under det enkelte tilbud på inatur.no.

Kvotene gjelder fram til nyttår og kan bli endret i løpet av jakta.

ØSTLANDET

Det ser ut til å gå et skille mellom øst og vest, med rypeoppgang i øst og dårligere lenger vest. For skogsfugl er det en betydelig nedgang fra i fjor i alle Statskogs terreng.

I Fulufjellet har Statskog nå 30 ryper per kvadratkilometer, mot 21 i fjor. Antall kyllinger er 4,4 (6,3 i fjor) per høne. I Drevfjellet i samme område (Ljørdalen) har Statskog talt 77 (38 i fjor) ryper per kvadratkilometer og 5,9 (6,7 i fjor) kyllinger per høne. I Ljørdalen ble det talt åtte skogsfugl per

kvadratkilometer, mot 18 i fjor, med lave kyllingtettheter. Statskog henstiller jegerne om å begrense uttaket av hunnfugl.

I Vestre Trysil Utmarkslag ble det talt seks orrfugl per kvadratkilometer og to storfugl. Det er en kraftig tilbakegang fra i fjor. Tilbakegangen er størst for storfugl. Her var antall kyllinger per høne henholdsvis 1,8 og 0,3.

Også på Varaldskogen har Statskog en nedgang fra i fjor, og det er på orrfugl nedgangen er størst. Her må vi helt tilbake til 2004 for å finne en lavere bestand. Det er også nedgang på storfugl, men ikke så mye som på orrfugl.

Jegerne finner kvotene under det enkelte tilbud på inatur.no.

SØRLANDET

Også i Njardarheim er det en nedgang fra i fjor. Her er det en solid stamfuglbestand, men en lav produksjon i år. Tettheten er 24 ryper per kvadratkilometer og antall kyllinger per høne er 3,3. Her ser det ut til at vi nådde toppen i fjor og at sammenbruddet i smånagerbestanden har gått utover årets produksjon.

Stor nedgang i Gjerstad, 10 (9 orrfugl og 1 storfugl) skogsfugl per kvadratkilometer mot 25 (19 orrfugl og 6 storfugl) i fjor.

Jegerne finner kvotene under det enkelte tilbud på inatur.no.

VESTLANDET / MØRE

Her har Statskog få eiendommer. Det blir taksert skogsfugl og rype på Møre (Osen, Øre og Gussiås). Her er tettheten to ryper og to skogsfugl per kvadratkilometer. Kyllinger per høne er på henholdsvis 3,3 og 3.

Statskog har også rypejaktområder i Njardarheim (se Sørlandet).

En samlet oversikt finnes også her: <http://www.statskog.no/jakt/Sider/Rypekvoter.aspx>

Kontaktpersoner:

- Jo Inge Breisjøberget, fagsjef for jakt og fiske i Statskog, tlf. 07800 / 907 52 114
- Kristian Eiken Olsen, utmarkskonsulent, tlf. 07800 / 905 33 793

Newswire er et oppdragsfinansiert nyhetsbyrå. Artikler, bilder og videoer er til fri bruk i pressen. Denne artikkelen er skrevet for Statskog.